

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY
Archiwum i Muzeum Pomorskiej Armii
oraz Okręgowy Służba
87-100 Toruń, ul. ... 93, tel. ... 56 65
e-mail: fap@... .pl; www:pl
NIP 956 16 25 127; REGON ... 5027
KR: 00000 4169
Nr r-ku 82 1090 1506 0000 0000 500

Henryk Keminiński

Brodnica
PAP. Z. J.

Smoczyński Roman
ps. „Zenit”

M: 1485/2379 Pom.

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI —

Smoczyński Roman
N: 1485/2379 Pom.
Brodnice IAP-Ł. J.

I/1. Relacja k. — s. —

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora —

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację k. 1 s. 1

III/1 – Materiały dotyczące rodziny relatora —

III/2 – Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 – Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III/4 – Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 – inne —

IV. Korespondencja

V. Nazwiskowe karty informacyjne k. 7.

VI. Fotografie *daiał ikonografii*

11. Materiały uzupełniające relacje -
- Smoczyński Roman

1. Kaminiski H., biogram „Smoczyński Roman”, [w:]
Słow. biogr. wspom. pomorskiej 1939-1945,
Toruń 1996, w. 2, s. 154-155, mikrokop. k. 1 s. 1

Smoczyński Roman ps. „Zenit” (1913–1978), członek PAP w Brodnicy.

Urodzony 13 VII 1913 r. w Brodnicy; syn Bolesława, piekarza i Konstancji z d. Kulczyńskiej. Po ukończeniu Państwowego Seminarium Nauczycielskiego w 1933 r. w Działdowie odbywał obowiązkową roczną bezpłatną praktykę nauczycielską w Publicznej Szkole Powszechnej (PSP) Nr 1 w Brodnicy, po której w następnym roku szkolnym (1934/1935) uczył w tej samej szkole w charakterze bezpłatnego nauczyciela. Potem był nauczycielem w Prywatnej Szkole Powszechnej w Brodnicy i w PSP I stopnia w Słupie, pow. Działdowo, a od 1 IX 1937 r. do IX 1939 r. w PSP III stopnia w Lidzbarku, pow. Działdowo. Był działaczem harcerskim, pełnił funkcję namiestnika zuchowego przy Hufcu w Brodnicy.

W czasie okupacji pracował od września 1939 r. do lipca 1940 r. jako robotnik przy budowie szosy z Brodnicy do Cichego, następnie aż do aresztowania był robotnikiem magazynowym w warsztatach kolejowych w Brodnicy.

Od października 1941 r. należał do Polskiej Armii Podziemnej (Polskiej Armii Powstania) placówka w Brodnicy, następnie do komórki Związku Jaszczurczego, którą kierował nauczyciel gimnazjum Jan Szykiewicz ps. „Profesor”, a której bazę stanowili harcerze gimnazjalni i ich struktury. Zadaniem Smoczyńskiego było przechowywanie i wypożyczanie książek polskich, przechowywanie (zabezpieczenie) i kolportaż materiałów i gazetek podziemnych oraz przygotowanie przyszłej administracji polskiej w Brodnicy. Aresztowany 2 I 1943 r. przez gestapo i więziony w Grudziądzu, został zesłany 28 I 1943 r. do obozu koncentracyjnego Stutthof (nr obozowy 18625). Tu był jednym z głównych organizatorów konspiracji obozowej. Dnia 11 IV 1945 r. przetransportowany do obozu w Flossenburgu. Po wyzwoleniu obozu przewieziony został przez Międzynarodowy Czerwony Krzyż do Malmö w Szwecji, skąd powrócił do Polski 18 X 1945 r.

Od października 1945 r. do sierpnia 1946 r. był nauczycielem Szkoły Podstawowej Nr 3 w Brodnicy, następnie od kwietnia 1946 r. aż do 1974 r., tj. do przejścia na emeryturę, był kierownikiem Szkoły Podstawowej w Kruszynach, pow. Brodnica.

Zmarł 24 IX 1978 r. w Brodnicy i tam pochowany.

AP Toruń, zespół akt: ZW ZBoWiD, sygn. 1) 507; A Urzędu Wojew. w Toruniu, zespół akt Wydziału Oświaty Prez. PRN w Brodnicy; B i l s k i S., *Słownik biograficzny...*; C h r z a n o w s k i B., *Działalność Związku Jaszczurczego — Narodowych Sił Zbrojnych na Pomorzu Gdańskim w latach okupacji*, [w:] *Walka podziemna...*; K a m i ń s k i H. S., *Nauczyciele pomorscy w konspiracji pozaakowskiej*, [w:] *Pom. org. konsp. poza AK...*; P u d e l k o T., *Głos w dyskusji na III sesji naukowej nt. „Pomorskie organizacje konspiracyjne poza AK”*, T a m ż e, s. 288–292.

Słow. biograficzny konspiracji pom. 1939-1945, s. 155
Henryk S. Kamiński

Toruń 1996, s. 2

T:U: 1485/2379 Pom.

Brodnice

Smoczyński Roman

✓. Karty informacyjne

k. 9

Smoleński? 2 Produkt
++ Smoleński? Roman
1978

more próba w Szerepiskim
konspirant, wizerunek
nr 18625 obraz

Smoczyński Roman

Brodnica 2
KOP?
Zj?

T.: Puoletko Terdeusz, Insp. Brodnica, M-59, I, 1/4, II.

MGr '85

Brodnica 3

Smoczyński Roman

zob. rel. K. Górcpaniński s. 10

nr oborowy Stuttgart 18625

pełen z górcpanińskiego organizatora konspira-
cyjnej oborowy

SM

skierowane go do pracy w magazynie
odróżowym

Należał do brodnickiej grupy ZJ, kierowanej przez prof. gimn. w Brodnicy Jana Szynkiewicza. Należeli do niej m.in.: Wincenty, Gerard, Leon Szynkiewiczowie, W.B. ps. "Wawer", H.M. ps. "Zółw", T.P. ps. "Grom", L.Z., Karol Szczepański ps. "Granit", Roman Smoczyński, Józef Czajkowski, Henryk Szram, Stanisław Tokarski, Feliks Słoszewski, Tadeusz Lewandowski, Seweryn i Zygmunt Paliccy. Jan Szynkiewicz miał kontakt z władzami zwierzchnimi. Grupa brodnicka ZJ bazowała na harcerstwie gimnazjalnym i jego strukturach.

B. Chrzanowski, Działalność ZJ-NSZ, [w:] Walka podziemna..., s. 255-256.

MG 89

Smoczyński Roman

5

nauczyciel. Wobozie Stutthof -
pomagał więźniom i organizował
sude sporn. Arestowany 31.12.1942
i wywieziony do Stutthofu.

zob. Antoniowski K. „Młodzień...”

Bibl. APiTK

B37

s. 15, 30

zk. 99

a Smoczyński Roman

Brodnic
Z. J.

zob. J. Wultajski, Wspomnienia
z l. 1939-1945, T: D: 585/585 Pon.
Lucja Wultajska, z. III/13
- Brodnic

A/B. VIII 108

Smoczyński Roman

Brodziszewo
ul. Jasna.

Członek gr. Jasna Szymkiewicz,
Otrzymał zad. song. przyszłej admini-
stracji w Brodnie (SCA); aresztowany,
skierowany przez gestapo w Głubczycach
transportem do KL Stutthof
28.01.1943 (nr oboz. 18625)

zob. Chruszczowski Bogdan, Liołek, Jaszczyński,
i Narodowe Siły Zbrojne na Pomorzu...
Tommi 1997, s. 38, 81, 173, 244

Smoczyński Roman

